

Kultur / **Bøger**

Ufarlig undergangstirade

Foto: Lars Gundersen

ANMELDELSE / 20.02.17

Peder Frederik Jensens digtmonolog *Skullfucking* er i sin tematik en brutal læseoplevelse, men den giver aldrig rigtig den gåsehud, som den synes at ville fremprovokere.

Noa Kjærsgaard Hansen

Det sker en gang imellem, at jeg ikke forstår en bog. Det skaber selvfølgelig en frygt for at være en inkompetent læser, for at bogens abstraktionsniveau simpelthen er uden for min litterære rækkevidde. Som regel skyldes det dog, at den bevidst ikke vil forstås. Fordi sproget er i forfald, fordi handlingen er i forfald, fordi der ganske enkelt ikke er noget at forstå. I bogen, såvel som det, den siger noget om; verden. Og det kan være godt og skidt. Det kan være fint, at den ikke vil forstås, men det kan være noget skidt, hvis hverken formatet eller sproget kan bære det. Peder Frederik Jensens seneste udgivelse, langdigtet eller monologen *Skullfucking*, er i den sammenhæng en lidt umulig størrelse.

Fra et sanatoriums rum, et værelse, eller hvert fald noget, der har fire vægge, en stol og et bord, sidder en person, et sanatoriets svar på Kældermennesket, og gjalder mod og om verdens tilstand. Skiftevis om de monotone handlinger på værelset, spidsning af tændstikker, stopning af piben, skiftevis refleksioner over magt, sprog og tid, skiftevis små brudstykker af noget, der har fundet sted; en krig, som jeget efter eget udsagn ikke har erindring om, men som tydeligvis spøger i bevidstheden og som lader til at være den primære årsag til den gennemsyrende apokalypse og det altoverskyggende forfald i monologen. Også sproget er fyldt med negationer, sådan at de enkelte sætninger, der stiller sig stakatisk under hinanden og altid afsluttes med punktummer, men fortsætter i monologens (sådan føles det) endeløse strøm, visker den forrige sætning ud, opløser den:

»Jeg tænker over det vi har mistet.

Det store vi.

Er der andet.

Jeg forestiller mig det frie valg og ensomheden.

Vælger at vide ingenting.«

Alle sætninger er nærmest vulgært ladet til randen med abstraktioner over noget, der er i forfald, noget der i sidste ende er ligeegyldigt, nu hvor verden tydeligvis står på tærsklen til undergang. Den er der nemlig, undergangen, lige uden for sanatoriets vægge. Alligevel er de ingenting, sætningerne, hele tiden bliver de punkteret af både jegets og sprogets egen udøvelse af vold på sig selv. Enhver ordinær opfattelse af tid er udvisket og træde af handlinger, der måske har foregået, måske foregår uden for sanatoriet eller måske blot foregår i en form for sindssyge eller manisk dagdrømmeri, træder frem i

monologen. Der er byer, der ikke længere tales om, der er Hertha, eller som der står: »Mennesker som Hertha med hængende bug og slukket køn«. Der er krigen, som de går væk fra med »lommerne fulde af død«, og som har lemlæstet de indlagte og verden som sådan.

Hertha er en tilbagevendende karakter i jegets monolog, et minde om noget der bestod, en form for kærlighed, der forsvinder ind og ud af sætningerne. Mod slutningen reduceres dette, hvis mest præcise betegnelse nok er et væsen, nærmest til sprog, under en flere siders lang tirade af sekreter, sex, kønshår og sprængte penisstreng, liget af en ung mand, der af jeget kneppes så meget, at han må syes sammen igen: »Jeg kalder ham Hertha. / Indfaldne Hertha med de grå kønshår. / Maveskind der hang ned foran kønnet. / En klitoris på størrelse med en ært.« Kroppene er så meget i forfald, at forskellen på levende og død, på krop og lig, dyr og menneske, forskellen mellem køn fortønes. I sig selv en meget befriende ligegyldiggørelse af mærkater, men til gengæld med en rimelig makaber undertone.

Flere steder minder bogen i tematik og stil om Theis Ørntofts Digte 2014. Den har de samme apokalyptiske træk, og der er endda sætningskonstruktioner og rytmer, der lige frem virker lånt derfra: »Hun er den nye Inger. / Han er den gamle død. / Kong Alkohol, Kong Koka, Kong Gulerod.«. Det er svært ikke at lede tankerne hen på Ørntofts »man skal danse som man altid har gjort/ men fortæl mig, hvorfor skal man det/ dj kæmpefar/ dj flydende noiagratin/« (osv.). Og faktisk danner denne sammenligning meget godt grundlag for min primære anke ved *Skullfucking*, uden at det skal handle om, at den skal være lige som Digte 2014. Mens Ørntofts apokalypse bliver eksekveret gennem en masse nye ordkonstellationer og et så aggressivt sprog, at sætningerne nærmest ikke kan holde dommedagen ude, forbliver Jensens apokalypse meget mondæn i form og stil. Den slynger om sig med vulgaritet og med store ord om tilværelsens tomhed og destruktion, som en af de daglige rutiner blandt piberygning og affilning af fluers vinger. Eksempelvis da jeget klasker møl:

»Man slår ud efter dem.

Klasker dem. De forstøver i håndfladen.

Efterlader en lille tåbelig erindring om liv.

En erkendelse af liv.

Af eksistens.

Den vimser ud af intet.

Som en port fra en anden verden.

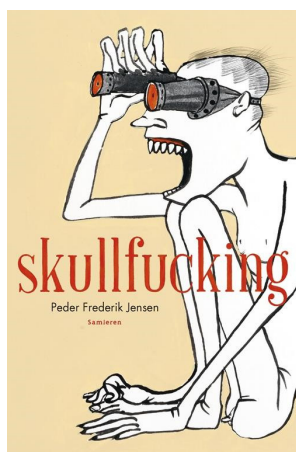
Små beskeder fra andre verdner.

Akslede vinger af ingenting.«

Apokalypsen fængsler sig selv i nogle lidt hule sætningernes tunge tematikker og postulater. Og ligesom sproget og tekstens skikkelser også kun negeres gennem mere sprog (»vinger af ingenting«), forbliver apokalypsen låst fast i dens egne referencer. Det kan der måske være en pointe i, at apokalypsen aldrig rigtig kommer, og at vi er dømt til konstant at genopleve vores eget forfald i stadierne før døden. Uanset, så længe det er sproget, der bliver dens hindring, bliver det altså aldrig rigtig spændende. Den vil så gerne være ulækker, voldsom, tage læseren med i faldet. Men apokalypsen forbliver for pæn, for fyldt med sprog. Der, hvor den fungerer, er i det helt enkle: »Natten er ren lugt. Bygningen er tør. / Tårn.« Men denne sprogligt komprimerede apokalypse er desværre en sjældenhed i løbet af monologens 73 sider.

Jeg har lyst til at skrive noget i relation til Jensens tidligere værker, noget om volden og det politiske, men enhver sammenligning virker søgt. Bogen her er noget helt andet, og vil noget helt andet, på trods af, at jeg ikke tør vide mig sikker på hvad. Umulig eller ej; bogen hverken rør mig eller får mig til at væmmes i al dens brutalitet. Faktisk har jeg sjældent læst noget så brutalt og så kedeligt på samme tid. Det er jeg trods alt ikke i tvivl om. Men gad vist om ikke også, der er en pointe i det. At volden er blevet så almindelig, at vi kedes ved den.

FAKTA

Peder Frederik Jensen

Skullfucking

72 sider, 199,95 kr.

Samleren